

Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich

STAN SANITARNY
GMINY RADOSZYCE
2024

Szanowni Państwo

Przedkładam Państwu w załączeniu ocenę stanu sanitarnego Gminy Radoszyce za rok 2024.

Niniejsze opracowanie stanowi raport o bieżącym stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej Gminy Radoszyce, wskazuje na najważniejsze zagrożenia, przyczyny ich powstawania oraz kierunki dalszych działań zapobiegawczych.

Raport zawiera informację o warunkach higieny środowiska; higieny pracy w zakładach pracy; higieny procesów nauczania i wychowania; higieny wypoczynku i rekreacji; zdrowotnych żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno – sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, warunkach sanitarnych obiektów użyteczności publicznej oraz obejmuje działalność oświatowo – zdrowotną i promocję zdrowia.

Pragnę zwrócić Państwa uwagę na szeroki zakres zadań z zakresu zdrowia publicznego, do których realizacji powołana została Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i chorób zawodowych.

Podjęmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom powiatu koneckiego, w tym m.in. Gminy Radoszyce poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny Gminy Radoszyce opracowano na podstawie informacji i materiałów własnych zebranych podczas kontroli/wizytacji nadzorowanych obiektów i na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

***Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Końskich***

Anna Wojtasińska

/dokument podpisany elektronicznie/

Spis treści

Wstęp	2
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego	3
II. Nadzór nad jakością wody do spożycia i obiektami użyteczności publicznej	7
III. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	11
IV. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy	12
V. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży	14
VI. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	15
VII. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna	17
Wnioski	18

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 416).

Została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych. Sprawuje nadzór nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną promującą zdrowie.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w **2024 r.** nadzorował na terenie Gminy Radoszyce **160 obiektów**. Przeprowadzono ogółem **81 kontroli**, wydano **44 decyzje administracyjne**, w tym **10 decyzji merytorycznych** oraz **34 decyzje płatnicze**, nałożono **2 mandaty na kwotę 900 zł**. W ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu jakości wody do spożycia i z kąpieliska pobrano ogółem **24 próbki do badań**, w tym **8 próbek wody** i **16 próbek żywności**.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawuje nadzór nad **6 podmiotami wykonującymi działalność leczniczą**, w tym:

- 1 publicznym zakładem opieki zdrowotnej lecznictwa ambulatoryjnego,
- 4 gabinetami (indywidualnej praktyki lekarskiej),
- 1 innym podmiotem leczniczym (Opieka Paliatywna i Hospicyjna).

W 2024 r. na terenie gminy Radoszyce przeprowadzono **4 kontrole** podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego, szczepień ochronnych.

W publicznym zakładzie opieki zdrowotnej lecznictwa ambulatoryjnego i w podmiotach prowadzących działalność leczniczą wykonywaną przez praktykę zawodową decyzji administracyjnych nie wydano, zaleceń nie udzielono. W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. W wyniku kontroli stwierdzano, że zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe. Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono. Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Na terenie gminy Radoszyce w 2024 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **1093 dzieci i młodzieży do lat 19-tu**. Prowadzony był nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych.

Szczepienia ochronne wykonywane były w punkcie szczepień w PZOZ w Radoszycach. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Punkt szczepień spełnia wymogi gabinetu zabiegowego i zapewnia prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek udokumentowane procedurami. Pielęgniarka wykonująca szczepienia posiada kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w gminie Radoszyce należy ocenić jako bardzo dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski. W PZOZ w Radoszycach realizowane są **szczepienia w ramach powszechnego programu bezpłatnych szczepień przeciw HPV**. Od 1 września 2024 r. szczepienia w ramach powszechnego programu szczepień przeciw HPV dostępne są dla osób po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia

14. roku życia. Dzieci i młodzież we wskazanej grupie wiekowej mogą skorzystać z możliwości zaszczepienia się przeciw HPV w szkole lub w ośrodku zdrowia, w ramach oferowanego przez Ministra Zdrowia *Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)* realizującego założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030.

HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka. HPV odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może uchronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. W Polsce w powszechnym programie szczepień przeciw HPV bezpłatnie dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. Szczepienia przeciw HPV w ramach programu podawane są w dwóch dawkach. Odstęp między tymi dawkami w programie wynosi od 6 do 12 miesięcy.

Ponadto pacjentki w ciąży w PZOZ w Radoszycach mogą skorzystać z **bezpłatnych szczepień przeciwko krztuścowi**, ponieważ od 15 października 2024 r. szczepienia przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży zostało objęte programem zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek jest finansowany przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Szczepienie to jest szczególnie zalecane kobietom w ciąży po ukończeniu 27. do 36. tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży, w schemacie jednodawkowym. Wskazane szczepienie chroni kobietę w ciąży, jak i po porodzie oraz noworodka przed zachorowaniem i hospitalizacją w pierwszych 3-6 miesiącach życia. Pacjentka nie potrzebuje recepty na szczepionkę. Szczepienie jest odnotowane w elektronicznej Karcie Szczepień.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych jest ważnym źródłem informacji na temat stanu zdrowia społeczeństwa. Nadzór epidemiologiczny, czyli systematyczne, wieloletnie gromadzenie danych statystycznych, daje możliwość obserwowania zmian w zachorowalności, trendów i tendencji oraz cykliczności występowania pewnych chorób, czy wreszcie skuteczności podejmowanych działań zapobiegawczych, w tym przede wszystkim szczepień ochronnych. Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w gminie Radoszyce opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich

W 2024 r. do PSSE w Końskich zgłoszono z terenu gminy Radoszyce następujące jednostki chorobowe, które zgodnie z *ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* i wykazem zakażeń i chorób zakaźnych podlegają zgłaszalności

i nadzorowi przez służby sanitarne:

- Salmoneloza - 2 przypadki,
- Inne bakteryjne zakażenie jelitowe - 2 przypadki,
- Wirusowe i inne zakażenia jelitowe - 6 przypadków,
- Listerioza – 1 przypadek,
- Krztusiec – 1 przypadek,
- Szkarlatyna - 8 przypadków,
- Borelioza – 2 przypadki,
- Kleszczowe zapalenie mózgu – 1 przypadek,
- Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych – 1 przypadek,
- Ospa wietrzna – 14 przypadków,
- Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* - 3 przypadki,
- Grypa – 32 przypadki,
- Zakażenie wirusem RSV - 9 przypadków,
- Zakażenie SARS-Cov-2 (COVID-19) - 41 przypadków,
- Gruźlica – 1 przypadek.

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2024 r. **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **8** dochodzeń epidemiologicznych, w tym **2** dotyczyły przypadków **pokąsania przez kota** oraz **6** przypadków **pokąsań przez psy**. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **1** osobę. W każdym przypadku zgłoszenia pokąsania przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, w trakcie którego zbierano informacje o osobie pokąsanej, zwierzęciu będącym sprawcą pokąsania i o okolicznościach pokąsania. Uzyskane informacje niezwłocznie przekazywano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Końskich, w celu przeprowadzenia badania zwierzęcia. W każdym przypadku pokąsania, osoby informowano o konieczności konsultacji dotyczącej szczepień p/wściekliznie z lekarzem chorób zakaźnych. Kwalifikacja do szczepień przeciwko wściekliznie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u osób, u których doszło do naruszenia ciągłości tkanki podczas kontaktu ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę. Szczepienia przeciwko wściekliznie wykonywane są w punkcie szczepień znajdującym się w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Końskich w sposób ciągły monitorowała zgłoszenia zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. W przypadkach wymagających wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne. Przypadków

innych chorób podlegających zgłaszalności nie notowano. Ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego nie zarejestrowano.

Prowadzenie działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych należy do jednych z najważniejszych zadań nadzoru epidemicznego prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wczesne wykrywanie zagrożeń dla zdrowia publicznego pozwala na wdrożenie mechanizmów wzmożonego nadzoru epidemiologicznego i działań w zakresie ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń.

II. Nadzór nad jakością wody do spożycia i obiektami użyteczności publicznej

W 2024 r. na terenie miasta i gminy Radoszyce w zakresie **Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska** nadzorem objętych było **36 obiektów**, tj.: **2** urządzenia wodne zbiorowego zaopatrzenia w wodę, **1** kąpielisko, **1** podmiot leczniczy oraz **32** obiekty użyteczności publicznej, w tym: **1** ustęp publiczny, **12** zakładów usługowych (8 zakładów fryzjerskich, 2 zakłady odnowy biologicznej, 1 zakład kosmetyczny, 1 inne zakłady, w których są świadczone więcej niż jedna z usług), **3** tereny rekreacyjne (2 place zabaw dla dzieci, 1 plaża), **5** cmentarzy, **1** dom przedpogrzebowy, **2** zakłady pogrzebowe, **1** parking niestrzeżony, **1** skwer, **1** obiekt sportowy, **2** apteki, **1** Urząd Miasta i Gminy, **1** stacja paliw, **1** Komisariat Policji.

Jakość wody do spożycia, stan sanitarny urządzeń wodociągowych

Celem nadrzędnym działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzi, realizowana między innymi poprzez monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 416)* i *ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 757)*.

Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością określa *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294)*. Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne, chemiczne oraz w zakresie substancji promieniotwórczych, określone w jego załącznikach.

Mieszkańcy miasta i gminy Radoszyce zaopatrywani są w wodę do spożycia przez 2 urządzenia wodociągowe zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych (wodociąg Radoszyce i wodociąg Kłucko).

► **wodociąg Radoszyce** – o produkcji wody **957,66 m³/dobę** zaopatruje ok. **7739** osób ludności stałej w 33 miejscowościach (w tym w 1 mieście, 31 wsiach, 1 kolonii), awaryjnie może zaopatrywać w wodę 4 miejscowości, tj.: Hutę, Kłucko, Kłucko – Kolonię (kolonia), Wyrębów, zaopatrywane w wodę z wodociągu Kłucko.

Wodociąg Radoszyce gm. Radoszyce zakwalifikowany jest jako wodociąg raportowany do Komisji

Europejskiej, w raporcie wykazywane są urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób.

► **wodociąg Klucko** – o produkcji wody **32,31 m³/dobę**, zaopatruje ok. **567 osoby** ludności stałej w 4 miejscowościach (w tym 3 wsiach i 1 kolonii),

Na koniec roku sprawozdawczego 2024 oceniono, że jakość wody z przedmiotowych wodociągów pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. poz. 2294).

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzi badania jakości wody oraz ocenia stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych. W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. produkcji wody), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2024 r. **przeprowadzono ogółem: 2 kontrole sanitarne urządzeń wodnych, 8 kontroli jakości wody do spożycia**, pobrano 7 próbek wody do badań, w tym: 6 próbek do badań w zakresie parametrów grupy A i 1 próbkę w zakresie parametrów grupy A i B, wydano 2 oceny okresowe i 1 ocenę obszarową jakości wody.

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną, w 2024 roku była dokonywana przez zarządcę urządzeń wodociągowych kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z opracowanymi i uzgodnionymi z PPIS w Końskich harmonogramami poboru prób wody. W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich została wniesiona **1 interwencja dotycząca jakości wody do spożycia z wodociągu Radoszyce gm. Radoszyce**. Mieszkanca miasta Radoszyce poinformowała telefonicznie o niezadawalającej jakości wody, według interweniującej woda była mętna i zanieczyszczona, a ona sama wiązała z tym faktem swoje problemy zdrowotne.

O przedmiotowej interwencji poinformowano zarządcę wodociągu celem podjęcia stosownych działań. Uzyskano informacje, że nie doszło w ostatnim czasie do awarii lub innej sytuacji, mogącej negatywnie wpłynąć na jakość wody. Bieżące sprawozdania z badań prób wody do spożycia z przedmiotowego wodociągu nie wykazywały odchyień od normy parametrów. Zapobiegawczo zalecono płukanie danego odcinka sieci.

W 2024 r. nie wydano decyzji na poprawę jakości wody oraz stanu sanitarno – technicznego wodociągów.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta i gminy Radoszyce stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez

ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach - zarządca wodociągów Radoszyce i Kłucko wyposażony jest w 4 atestowane zbiorniki; kontenery IBC, o poj. 1 m³ każdy, posiadające Deklarację Zgodności nr IBC_01_2017, wykonane z tworzywa sztucznego, przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą do spożycia, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

Obiekty użyteczności publicznej

W 2024 r. przeprowadzono **20 kontroli obiektów użyteczności publicznej**, w tym: **1** kontrolę ustępu publicznego, **9** kontroli zakładów usługowych, **5** kontroli cmentarzy, **1** kontrolę parkingu, **1** kontrolę domu przedpogrzebowego, **2** kontrole terenów rekreacyjnych, **1** kontrolę obiektu sportowego oraz **2** kontrole plaży i **2** kontrole kąpieliska.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje również nadzór nad prawidłowym przebiegiem ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich i warunkami sanitarnymi ich przewozu. Ekshumacja jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczątków ludzkich zwracana jest szczególna uwaga na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczonej do umieszczania zwłok/szczątków, częstotliwość w/w czynności, stosowane środki dezynfekcyjne.

W 2024 r. do PPIS w Końskich wpłynął **1 wniosek o wydanie zezwolenia na ekshumację zwłok** z terenu miasta i gminy Radoszyce.

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2024 wydał **1 opinię w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy**.

W sezonie letnim 2024 r. na terenie gminy Radoszyce Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny objął nadzorem **1 kąpielisko w Radoszycach**, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Plebance w Radoszycach, o długości linii brzegowej 95 m.

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku Radoszyce rozpoczął się z dniem 25.06.2024 r., zakończył z dniem 31.08.2024 r. zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.1.2024.RK z dnia 08.02.2024 r. projektem uchwały Rady Miejskiej w Radoszycach **w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Radoszyce oraz określenia sezonu kąpielowego na rok 2024.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbki wody pobranej przed sezonem w ramach kontroli urzędowej stwierdził **przydatność wody do kąpiel** w kąpielisku Radoszyce, o czym **Komunikatem Nr 1/2024 z dnia 21.06.2024 r.** (bieżąca ocena

jakości wody w kąpielisku Radoszyce), poinformowano zarządcę kąpieliska – Gminę Radoszyce, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komisariat Policji w Radoszycach, nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2024 nadzór nad jakością wody w kąpielisku w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli* (Dz. U., poz. 255).

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Przeprowadzono **2 kontrole sanitarne** kąpieliska i plaży i **1 kontrolę jakości wody** z kąpieliska w Radoszycach, **pobrano 1 próbkę wody z kąpieliska** w ramach kontroli urzędowej jakości wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody **pobranych w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody** prowadzonej przez zarządcę kąpieliska oraz **w ramach kontroli urzędowej** pobranych przez przedstawicieli PPIS w Końskich, wydał **5 komunikatów (4 bieżące oceny jakości wody, 1 sezonową ocenę jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpieli w kąpielisku w Radoszycach.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

Kąpielisko w Radoszycach **wyposażono w 4 sanitariaty przenośne typu toi-toi**: 1 na kąpielisku, 1 w bezpośrednim sąsiedztwie kąpieliska, 2 na parkingach: przy wjeździe na obszar zbiornika wodnego oraz od strony Wilczkowic.

Organizator kąpieliska – Gmina Radoszyce podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska, uwzględniającego terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpielisk, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca; oznakowanie kąpielisk tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpielisku; badanie próbek wody z kąpieliska w laboratorium WSSE w Kielcach, przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

III. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych w przedkładanych projektach decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno-higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

Dane za 2024 r. dot. Gminy Radoszyce

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Nadzór Zapobiegawczy w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2024:

- Liczba zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
- uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – **0**,
- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – **1**,
- opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – **0**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
- opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **4**,
- opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **0**;
- Liczba uzgodnień dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – **4**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – **6**;
- Liczba zajętych stanowisk innych na etapie rozpoczęcia nowej działalności – **0**;
- Liczba uzgodnień dot. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – **19**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw – **6**;
- Liczba wydanych decyzji płaćniczych – **26**;
- Liczba przeprowadzonych kontroli – **3**.

IV. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W 2024 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy w Gminie Radoszyce znajdowało się **30** zakładów pracy, w których zatrudnionych było **159 pracowników**.

Zakres kontroli warunków pracy

W 2024 r. przeprowadzono **9** kontroli w **7** zakładach, zatrudniających **63** pracowników. Przeprowadzone kontrole dotyczyły między innymi następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli
Nadzór nad warunkami pracy w zakresie szkodliwych czynników biologicznych	2
Nadzór nad warunkami pracy w zakresie szkodliwych czynników rakotwórczych	7
ogółem	9

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

1. Występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie, udostępnianie, wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych.
4. Stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie dla zdrowia.
5. Występowanie czynników rakotwórczych/mutagennych, szkodliwych czynników biologicznych.
6. Wzmożone występowanie chorób zawodowych.
7. Częstotliwość stwierdzonych nieprawidłowości w latach ubiegłych.

Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W 2024 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą szkodliwych czynników rakotwórczych i 1 decyzję płaćniczą. Nie wydano postanowień o nałożeniu grzywien celem przymuszenia do wykonania decyzji.

Nie wydano grzywien w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

• Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

W 2024 r. przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych dotyczących szkodliwych czynników rakotwórczych. Nie było przekroczeń NDS.

• Produkty biobójcze

W 2024r. nie przeprowadzono kontroli w ramach nadzoru nad udostępnianiem do obrotu produktów biobójczych zawierających substancje czynne.

• Czynniki biologiczne

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę w ramach nadzoru nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w narażeniu na czynniki biologiczne oraz 1 kontrolę sprawdzającą. Nie wydano decyzji.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy:

- informowali o skutkach narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy oraz o istniejących wymaganiach dotyczących bezpiecznych warunków pracy,
- zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia i przekazywano informacje dotyczące skutków czynnego i biernego palenia.

Podsumowanie

W 2024 r. nadzorem bieżącym objęto 7 zakładów zatrudniających 63 pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny narażenia zawodowego pracowników w zakresie zagrożeń biologicznych i rakotwórczych.

V. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży

PPIS w Końskich prowadzi bieżący nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży.

Pod nadzorem znajdowało się **9 placówek**:

- 5 szkół podstawowych,
- 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 1 przedszkole,
- 1 liceum dla dorosłych,
- 1 szkoła policealna.

W wyżej wymienionych placówkach przeprowadzono **10 kontroli**, w tym 6 kompleksowych, 2 obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków, 1 dostosowanie mebli szkolnych do zasad ergonomii oraz 1 kontrola sprawdzająca wykonanie nakazów decyzji merytorycznej.

Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W 2024 roku prowadzono 1 postępowanie administracyjne, które dotyczyło szkoły podstawowej. Nakazy decyzji merytorycznej zostały wykonane zgodnie z ustalonym terminem i postępowanie zostało zakończone.

Wnioski:

Podczas przeprowadzonych w 2024 roku kontroli placówek stwierdzono, że w skontrolowanych placówkach **brak**:

- indywidualnych szafek uczniowskich do pozostawiania podręczników i przyborów,
- podstawowej opieki lekarskiej i stomatologicznej,
- zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarki w placówkach.

Ponadto należy rozważyć utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

VI. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2024 roku z ogólnej liczby **80 zakładów** skontrolowano **21 obiektów** – co stanowi **26,3%** zakładów znajdujących się w ewidencji gminy Radoszyce.

Kontrolą objęto zakłady wyszczególnione w poniższej tabeli: głównie sklepy spożywcze, wytwórnię lodów, automat do lodów, dom weselny, bloki żywienia w szkołach, w przedszkolu, w ośrodku szkolno-wychowawczym oraz producentów pierwotnych.

Rodzaj obiektu	Liczba zakładów wg ewidencji	Liczba kontroli	Liczba kontroli negatywnych	Liczba mandatów kwota
Wytwórnie lodów	1	1	-	-
Automaty do lodów	2	1	-	-
Piekarnie	0	-	-	-
Inne Wytwórnie Żywności (opłatki)	4	2	2	400zł
Sklepy GS + prywatne	39	9	1	500zł
Małe gastronomie (w tym przyczepy gastronomiczne)	10	1	1	-
Domy weselne	1	-		
Stołówki szkolne	4	-	-	-
Przedszkola	1	1	-	-
Handel obwoźny i ruchomy	5	4	1	-
Środek transportu	3	-	-	-
Apteki	1	-	-	-
Ośrodki szkolno-wychowawcze	1	-		
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	7	2		
Zakłady Usług Cateringowych	1	-	-	-
Razem	80	21	5	900 zł

W roku 2024 odnotowano 5 obiektów o złym stanie sanitarno-technicznym, tj.:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń (brudne ściany, sufity),
- nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń (brudno),
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak etykiet na wędlinach,
- nieprawidłowo przechowywane opakowania do opłatków wigilijnych oraz opłatki wigilijne,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniu chłodniczym,
- niewłaściwy stan higieniczny drobnego sprzętu,
- brak zapisów prowadzonych zgodnie z dokumentacją GHP/GMP/HACCP w związku z powyższym nie realizuje się procedur zawartych w dokumentacji GHP/GMP,
- brak opracowanego katalogu wyrobu z wykazem składników i alergenów dla produkowanych wyrobów gotowych nieopakowanych,
- brak: środków myjąco-dezynfekcyjnych do mycia i dezynfekcji rąk, sprzętu i powierzchni, ręczników papierowych, brak umywalki do mycia rąk,
- przerwany ciąg chłodniczy środków spożywczych.

Postępowanie administracyjno-egzekucyjne:

- **wydano 14 decyzji**, w tym:
 - **6 decyzji płaźniczych** po negatywnej kontroli kompleksowej,
 - **4 decyzje zatwierdzające zakłady** w zakresie prowadzenia działalności,
 - **4 decyzje** wykreślające.

VII. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

Placówki oświatowe realizujące programy profilaktyczne na terenie gminy Radoszyce:

1. Program edukacji antytytoniowej: **„Czyste powietrze wokół nas”** - Szkoła Podstawowa w Kapałowie.
2. Program edukacji antytytoniowej: **„Nie pal przy mnie, proszę”** - Szkoła Podstawowa w Górnikach, Szkoła Podstawowa w Kapałowie.
3. Program edukacji antytytoniowej: **„Bieg po zdrowie”** - Szkoła Podstawowa w Kapałowie.
4. Program edukacji antytytoniowej: **„Znajdź właściwe rozwiązanie”** - Szkoła Podstawowa w Kapałowie, Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach.
5. Program edukacyjny dotyczący zbilansowanej diety i aktywności fizycznej **„Trzymaj Formę!”** - Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach.
6. Program edukacyjny dla przedszkoli: **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – Szkoła Podstawowa w Górnikach, Szkoła Podstawowa w Kapałowie.

Interwencje nieprogramowe:

1. Udział w festynie „Radoszycanie dzieciom” - 27.07.2024 r. pracownicy PSSE w Końskich i PCPR w Końskich zorganizowali namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odbłaskowe.
2. Placówki oświatowe z gminy Radoszyce zorganizowały spotkania edukacyjne z przedstawicielem PSSE w Końskich:
21.05.2024 r. - 3 spotkania edukacyjne w Szkole Podstawowej w Radoszycach dotyczące promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, napojów energetyzujących, profilaktyki antytytoniowej i środków psychoaktywnych (246 uczestników).
3. W ramach realizacji Koneckich Dni Profilaktyki przeprowadzono konkurs plastyczny „Zdrowo żyj – z całych sił”, w którym uczestniczyli uczniowie dwóch szkół z gminy Radoszyce. Szkoła Podstawowa w Górnikach - wyróżnienie dla uczennicy III klasy; Szkoła Podstawowa w Radoszycach – III miejsce dla ucznia VII klasy; wyróżnienie dla uczennicy IV klasy.
4. Nauczyciele ze szkół podstawowych Gminy Radoszyce uczestniczyli w Konferencji: „Współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży”.
5. PSSE w Końskich przekazywała materiały edukacyjno-profilaktyczne podmiotom leczniczym i placówkom oświatowym, w celu rozpropagowania ich wśród mieszkańców gminy.

Wnioski

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich działająca na terenie powiatu koneckiego, w tym m.in. na terenie **Gminy Radoszyce** kontynuowała w **2024 r.** wykonywanie działań nadzorowanych określonych *ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz realizowała zadania w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i chorób zawodowych.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2024 było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Końskich z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego Gminy Radoszyce uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie Gminy Radoszyce, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, że **bezpieczeństwo sanitarne ludności Gminy Radoszyce stoi na dobrym poziomie**. Inspekcja sanitarna obejmuje działaniem różne dziedziny życia mieszkańców oraz współpracuje z samorządem lokalnym, służbami i innymi jednostkami, co umożliwia przeprowadzenie wielu działań. W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich wzrasta ponadto świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych. Działania nadzorowe prowadzone były równolegle z działaniami o charakterze profilaktyki inwestycyjnej oraz promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.